

Beste

Zoals elk jaar moet ik je melden dat ik 'uitgedreven' ben. Verjaagd uit mijn zomerverblijf de oranjerie van Ter Saksen. Dit om plaats te maken voor de niet-winterharde planten. Het weze hen gegund. Daarom heb ik mijn boedel overgebracht naar de hoeve hierover, dus dwars over het grote gazon.

Daar in de bibliotheek van de groendienst viel een boekje met afdrukken van oude prentbriefkaarten in mijn handen. Bij de kastelen van Beveren viel het me op hoe 'weelderig' de gazons en boordperken er toen uitzagen. Dan ligt een doorsnee Vlaamse weide er cleaner bij. De reden: het maaibeheer. Van oudsher werd dat met de zeis gedaan, en zo'n arbeidsintensief karweitje doe je liefst zo weinig mogelijk. Als ik me mijn jeugd herinner dan zie ik op dat punt den 'bleek' met gras van 30 cm, in de boomgaard echt grasland met hooihoppers voor de konijnen en enkele maaibeurten per jaar.

De kunst van het aanleggen van gazons blijkt in Engeland ontstaan te zijn. Volgens sommigen is zij uitgevonden door de grote kudde schapen die de natuurlijke graslanden rondom de landhuizen korthielden, bemestten en aanstampen. Ze werd vervolmaakt in de Tudor-tijd toen het hebben van een gladgemaaid veld voor balspelen een statussymbool was. Na de tweede wereldoorlog en met stijgende welvaart zie je ook bij ons overal gazons verschijnen. En nagenoeg elke tuinbezitter heeft zich een zelfduwertje en later een circelmaaier of een messenkooimaaier aangeschaft.

Een perfect gazon is echter de grootste energievreter van onze tuin: mest, onkruidverdelgers, maaimachines, aanharken, prikken, rollen, kantensteken en zelfs mollen verjagen! Hoe ver zijn we afgedwaald in ons perfectionisme. In het 'Handboek tot het aanleggen...van tuinen' door J.C. Krook 1872 lezen we nog: "Als middel van bezuiniging (sic) kan men op plaatsen, die goed open liggen, graszaad zaaien met klaver vermengd": vandaag een gruwel in de oren van gazonfreaks. Ons gazon heeft nu ook een statusrol, kijk maar: hoe groter de villa, hoe groter... En de gewone burger hij spiegelt zich daaraan.

Daarom: laten we de code doorbreken en een nieuw maar natuurvriendelijker grasland aanleggen! Waarom niet beginnen met een deel van ons gazon dat weinig beloop heeft? Je moet daarvoor meer niet doen, maar minder! Laat het gras maar groeien, om het met onze eigenste Sam Goris te zingen. Maaien doe je in juni en september, met de bosmaaier of zeis zo je wil. En dan: carpe diem: pluk de dag en geniet van al dat moois dat gaat komen: insecten, vlinders, bloeiende grassen en planten...zonder er een druppel zweet voor te moeten laten vallen. En als het in één jaar niet lukt, geen nood. Neem dan de gedichten van Emily Dickinson - 1858 ter hand:

*To make a prairie it takes a clover and one bee,
One clover, and a bee,
And revery.
The revery alone will do,
If bees are few.*

Waarom eens niet voor één jaar het grote perkgrazon naast het kasteel van Hof ter Saksen omvormen tot haar vooroorlogse vorm? Al was het maar om op educatieve wijze onze bevolking op andere ideeën te brengen? Mag de natuur ook eens een kunstwerk afleveren?

Wie nog meer van dat fraais wil kan ten rade gaan bij prachtige voorbeelden als Christopher Lloyd's 'Bloementuin' (Terra-Lannoo), of meer technische uitleg vinden in dr. G. Londo's 'Natuurtuinen en -parken (Thieme), of Johan Wullaert's 'De Wilde Tuin'.

Gedenk mijn brief als je op 2 mei 2004 de [plantenbeurs](#) op Hof ter Saksen bezoekt.

Met vriendelijke groeten,

Simon